

יואב חוגגת 60

גיליון למזכרת

תושבי יואב היקרים,

אני נרגשת לברך את תושבי המועצה לרגל ציון שנת ה-60 להקמת המועצה האזורית יואב. המועצה נקראת על שמו של יצחק דובנו, שכינויו "יואב", אשר נפל על הגנת נגבה במלחמת העצמאות. כל יישובי המועצה שזורים בהיסטוריה של עם ישראל והקמת מדינת ישראל, התברכנו בחבל ארץ עשיר במורשת ותרבות ובמרחבים פתוחים.

המועצה ניצבת בפני אתגרים רבים של פיתוח כלכלי והגדלת המשאבים, פיתוח מערכות החינוך, חיזוק הקשר בין המועצה ליישוב, חיזוק החוסן הקהילתי, שמירה על המרחב הכפרי-חקלאי ושיפור רמת השירות לתושבים.

תכלית העשייה של המועצה היא שיפור איכות החיים ביישובים, חיזוק הקהילות ויצירת דיאלוג הוגן ומכבד בין היישובים למועצה ובין כל תושב הנדרש לשירותי הרשות המקומית.

בעשור האחרון אנו נמצאים בתהליך מתמשך של צמיחה והתחדשות. לצמיחה הדמוגרפית השלכות על עתידנו הן בטווח הקרוב והן בטווח היותר רחוק.

חוסנה של קהילה נמדד בערכים, חינוך, תרבות ודרך ארץ. לפני כשנה התחלנו בתהליך אסטרטגי שתכליתו לשמור על הערכים והאיכויות של קהילת יואב בתנאים של שינוי וצמיחה. מטרת התכנית האסטרטגית היא להציג תחזיות ומגמות עתידיות, להתוות את דרך המדיניות, ההתארגנות והפעילות של המועצה, היישובים והתושבים יחד.

תושבים יקרים, אני גאה להיות ראש למועצה שאלו תושביה. תושבים המגלים רוח התנדבות, נכונות והתגייסות לפעול למען הקהילה ולמען הסביבה הקרובה. אנשים שמחים וטובי לב, אזרחים עם רגישות ומעורבות חברתית, מכבדים את הזולת ללא כל הבדל.

עם ציון שנת ה-60 למועצה ברצוני לאחל לכל בית יואב שנמשיך בתנופה של פיתוח וחיזוק הקהילות. יחד נעז לחלום, להגשים ולהציע את יואב קדימה.

סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורִדְפָהוּ. תהלים ל"ד פסוק ט"ו

שלכם,

ד"ר מטי צרפתי-הרכבי
ראש המועצה

בלי הר ובלי עמק, בקצה המרחק, מבתר טור ברושים משונן את הניר השחום. וגנת קוראת, בקול רם וברור, אגדות ומזמורים בשפת הכוכבים. שעת ריכוז כבר חולפת, נדנדות, מגלשה, והשמש עוטפת מדשאה מוריקה. ופנים חרושות בקמטים מקבלות בכמיהה את הרך השובב, ההוא מאי שם ביואב. הסכו"ם מקשקש - חדר אוכל הומה - צל מגדל מחורר מספר אגדה. והתל מזדקף ומשקיף על העדר, והכביש מתפתל לכל עבר. במועדון יושבים, מיחס התה רותח, ובהרחבה על הגבעה כבר צץ לו איזה אי תנועה פורח. לעת ערב מתכנסים תחת כיפת הזהב - זאת של בית הבנים, זאת של כל בית יואב.

מימי האש והתופת ועד לימי המפעלים הבוהקים, כבר 60 שנה שביואב מחוברים להם 14 יישובים. בתקופות של משבר ושל צער, בימים של שמחה ושל חג - חיי הקהילה, הקליטה, בניין הארץ, חינוך הדורות הבאים וטיפוח הפנאי ירוו תמיד את חלקת האלוהים הקטנה, הנפרשת לה בין הים לשפלה, בין העיר למדבר.

60 שנה למועצה האזורית יואב | גיליון למזכרת
צוות העריכה:
אורית דסקל, אביב שמידר ונעמה ליבנה

הווה

שטח השיפוט של המועצה הוא 239 אלף דונם,
בשני גושים

הידעת?

60 שנה למועצה אזורית יואב

שישים שנה ליואב הם כמעט כמניין שנות חיי, מאז לידתי ועד היום אני תושב כאזרח מועצה איזורית יואב. נולדתי, גדלתי ובגרתי בנגבה. המועצה הייתה תמיד בשבילנו - עיר המחוז, המקום ההוא במסמיה שבו מחליטים על בתי הספר, החינוך, התברואה, הבריאות ויותר מאוחר גם התרבות, הביטחון וכל מה שמקיף את חיי האדם. מצעירותי ועד בגרותי הכרתי גם את רוב ראשי המועצה, למען שלא אשכח איש מהם לא אזכיר שמות אך די אם אציין שכפר מנחם, נגבה ובית ניר החזיקו רוב השנים במושכות המועצה.

בשנים האחרונות עלתה מאוד קרנה של המועצה. קודם לכן - היו התנועות - הקיבוציות והמושבות - חגורת הביטחון של היישובים. בעזרתן פתרנו את כל הבעיות בתוך הגדר ומחוצה לה וזרכן גם הגענו למוסדות הממשלה והשלטון. עם המהפך הפוליטי של 1977, וירידת מעמדן של התנועות כתוצאה מהמשבר הכלכלי הגדול של המושבים והקיבוצים בשנות ה-80, התחלנו להבין כי לא לעולם חוסן, וללא המועצה האזורית כזרוע הארוכה של המדינה - לא ניתן יהיה לקדם פרויקטים ולהשיג מימון לכל אותם נושאים, שעד לאותה עת היינו בטוחים כי ביכולתנו להרימם לבד.

בקיצור - התחברנו מחדש אל המדינה והפעם דרך מועצה איזורית יואב. המועצה נכנסה באופן דרמטי לחינוך, הרימה את צפית כבית ספר תיכון לתפארת, מהמובילים בהתיישבות העובדת, הקימה בתי ספר יסודיים אזוריים במקום בתי הספר היישוביים, נכנסה חזק לתחומי הרווחה והפכה לכתובת המרכזית לטיפול בנושאים המוניציפליים השוטפים.

כולנו גדלנו בדרום, בשפת התנ"ך ארץ פלשת. תל גת ותל צפית, מרחבים אין סופיים - משדות נגבה ושדה יואב בואכה גת גלאון ובית ניר וכפר מנחם ורבים ובתוכם נחלה וסגולה ומנס וקדמה. בבחינת ימה וקדמה ונגבה ללא צפונה.

לפעמים, בשבתות טובות ראות, כאשר אני עומד בגבעת תום ותומר וצופה מזרחה, אפשר לראות כמעט את כל יישובי המועצה ושטחיה. מאופק ועד אופק. שדות מעובדים, מטעים ומרחבים פתוחים מלוא העין. אנחנו גם קרובים לכל מקום - לתל-אביב, לירושלים לבאר-שבע ולאשקלון, הכול במטווחי קשת - קצת פחות משעה. לב הארץ, אבל בעצם פריפריה.

בשנים האחרונות חזרנו ברוב היישובים להיות מבוססים על חקלאות מצליחה לתפארת. הרגל קטן נשאר לי מימי ילדותי בנגבה החקלאית התלויה כלכלית כולה בגשמי החורף של שנות ה-50. מכל מקום שבו אהיה, אתקשר תמיד לדעת כמה גשם ירד ביממה האחרונה וכמה הכמות המצטברת מתחילת העונה. הגשם הזה נטבע בי מילדות כמו בסיפור הטבעת האווזים, כמקור החיים. כאשר אני צופה במרחבים הפתוחים הגדולים של נגבה והמועצה כולה - אני מבין מדוע. ולכן לחברי המועצה, ליישוביה, להנהגתה והנהלתה ולכל מי שחי במרחב הכפרי שלנו,

חג שמח - לחג ה-60
שנאמר - עד מאה ועשרים.

אבשלום (אבו) וילן, נגבה

עבר

תושבים 140

בכמה מילים הכפר המוסלמי אל-עזי שוכן מדרום לכפר מנחם וכפר הרי"ף. כל תושביו הם בני משפחה מורחבת אחת - משפחת אל-עזי. התושבים מתפרנסים בעיקר מגידולי שדה ומגידול צאן ובקרה. בנוסף, בולט בכפר בית עסק: חלפי אל-עזי - חלקי חילוף לרכב.

היו ימים

משפחת אל-עזי ירדה לאזורנו מהר חברון לפני כ-300 שנה. היא צברה בחלוף השנים רכוש רב, ובעיקר אדמות שקיבלה מהסולטן התורכי. בני המשפחה ישבו בעיקר בבית ג'וברין ובמסמיייה (צומת ראם של ימינו). לאחר עשרות שנות מגורים באזור, ואחרי מאבק נחוש של המועצה האזורית יואב, הוכר לבסוף אל-עזי כיישוב ישראלי של המועצה ב-2001.

הידעת?

ממוצע המרחק בין יישוב ליישוב בתחומי המועצה הוא 15.4 ק"מ

מספר תושבים
ב-1972 = 151

1949	שנת הקמה
210	תושבים
150	חברים
69	ילדים
60	בתי אב
9,500 דונם	שטח

ענפים עיקריים מפעל פולימרים, גידולי שדה, רפת, לול ותיירות

בכמה מלים בית גוברין נזכרת לראשונה אצל יוסף בן מתתיהו (מלחמות היהודים, ד') ככפר בלב אידומיאה. בברכת יצחק את עשיו כתוב: "...משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים מעל..." לפי הדרש בבראשית רבה "משמני הארץ יהיה מושבך - זו איטאליה של יוון, ומטל השמים - זו בית גוברין". מקור השם הוא ארמי: בית גובריא. בתלמוד נרמז על הענקים אשר התגוררו לפנים במערות הגדולות ועליהן דרשו: "בית גובריא - כי שם נפלו חלל כגיבורים".

היו ימים על פי תכנית החלוקה, אזור בית גוברין נכלל בתחום המדינה הערבית, אך עם הכרזת המדינה הפך האזור לשדה קרב נגד צבא מצרים. בי"ט תשרי תש"ט, הדף טור משוריינים של צה"ל את מתקפת הנגד של כוח ירדני משוריין והשתלט על בכפר בית גוברין. תושביו הערבים נמלטו כולם ובתיהם הפכו לעיי חורבות. כשמונה חודשים לאחר מכן, מבצע בזק של הקיבוץ המאוחד להעלאת 11 יישובים על השטחים שנכבשו, הופנה אל הנקודה גרעין של 65 משוחררי פלמ"ח מטורקיה, רומניה, הונגריה ופולין. בתחילה נקרא הקיבוץ "יציבים", על שם הגרעין המרכזי שהקים אותו, ומאוחר יותר שונה השם לבית גוברין. לטקס העלייה על הקרקע בערב חג השבועות, הוזמנו הנשיא חיים וייצמן, ראש הממשלה דוד בן-גוריון ונכבדים נוספים. רוב חברי בית גוברין הם צעירים ומשפחות שבאו מקיבוצים ותיקים (גבעת ברנר, יגור, אלונים, ועוד) ומגרעיני נח"ל. בשנות ה-70 התיישבה בבית גוברין קבוצה של עולים חדשים מאנגליה ומארצות הברית.

בהרחבה לאחר השינוי באורחות החיים, הוחלט להגדיל את מספר הדירות בקיבוץ, ובקיץ 2011 החלה הקמתן של 28 יחידות דיור בבתיים דו-משפחתיים. רוב במשפחות החדשות כבר מתגוררות בבתיים שכורים, עד להשלמת הבנייה. הנקלטים החדשים כמעט הכפילו את האוכלוסייה. הם התקבלו לחברות והזרימו דם חדש למרקם החברתי.

בואו לבקר אין צורך להכביר במלים על ארץ אלף המערות המקיפה את בית גוברין. האתרים הארכאולוגיים והגנים הלאומיים מסביב עשו להם שם בכל הארץ וגם בעולם. ואל תשכחו את פסטיבל התנ"ך, שמרכזו באמפיתיאטרון הרומי של בית גוברין.

מספר תושבים
ב-1972 = 192

1957 **שנת הקמה**
550 **תושבים**
147 **בתי אב**
227 **ילדים**
שטח **6,000 דונם**

ענפים עיקריים

גידולי שדה, מטעים, בקה, בית בד, שותפות במפעל המיצים גניר.

בכמה מילים את קיבוץ בית ניר, קצת אחרי גלאון אבל עוד לפני בית גוברין, מגדירים התושבים כיישוב דינמי והרמוני, שמאפיינים אותו הנינוחות, החוסן, האמון, האיכות וגאוות היחידה.

היו ימים בית ניר הוקם כקיבוץ של השומר הצעיר ב-1957. תחילה שימשה הנקודה שעליה נבנה כחווה בוקרים. מקור השם הוא תרגום שמו לעברית של ד"ר בודהיימה ממנהיגי הציונים גרמניה.

בהרחבה בשנים האחרונות בולטת החזרה המסיבית של בני ובנות הקיבוץ לגור בו, והרחבה הגדלה במתינות עם אוכלוסייה איכותית מכל רחבי הארץ. 43 משפחות ישראליות כבר עברו לגור בהרחבה של בית ניר, אלא שכיום הבנייה בה מוקפאת בגלל מחלוקת עם מנהל מקרקעי ישראל.

בואו לבקר מזרחית לקיבוץ, בדרך לבית גוברין, שוכן תל גודד, שממנו נפרשים מסלולי טיולים מהיפים בארץ - וכולם אצלנו במועצה. רוצו לטייל, באביב ובכל השנה.

הידעת?

67% מתלמידי י"ב ביואב זכאים לתעודת בגרות

קיבוץ גל-און 1946

1939	שנת הקמה
420	תושבים
150	ילדים
226	חברים
12,500 דונם	שטח

מספר תושבים
ב-1972 = 387

ענפים עיקריים גידולי שדה, רפת, לול, מטעים ופרדס

בכמה מילים כמו רבים מהשכנים מסביב, גם בגל און התאפיין העשור הקודם במשבר כלכלי וחברתי, שהוליד שינויים דרמטיים בהתנהלות הקיבוץ. מושגים כמו הפרטה, רשת ביטחון, שיוך בתים והפרדה בין משק לקהילה הפכו לנושאים מרכזיים בשיחות על השבילים. כיום, גל און היא כבר קהילה מתחדשת, צעירה ואופטימית, הקולטת בחום את הבנים החוזרים ואת המצטרפים, ומגבשת בשמחה ובשיתוף דרכי חיים המתאימות למציאות המשתנה.

קהילת גל און המתחדשת מתעקשת לשמור על סממנים של הקיבוץ הישן: חדר אוכל קיבוצי שמתפקד, מכבסה וקומונה, פעילות תרבותית ופעילות פנאי מגוונת, מועדון לחבר פעיל ועוד. גם מערכות החינוך של הגיל הרך חזרו הביתה לאחר עשר שנות גלות.

היו ימים גרעיני המייסדים של גל און עלו מפולין בראשית 1939 וישבו זמנית בגבעת מיכאל ליד נס ציונה. במוצאי יום הכיפורים תש"ז, בליל שישה באוקטובר 1946, עלו החברים על הקרקע, במבצע הגדול של 11 הנקודות בנגב. ב-14 ביולי 1948, בעיצומה של מלחמת העצמאות, הדפו מגני הקיבוץ מתקפה גדולה של צבא מצרים וכפריי הסביבה, והסבו לתוקפים אבדות כבדות. במבצע יואב בסוף אותה שנה, כבר שימש הקיבוץ בסיס יציאה לכוחות צה"ל, שכבשו את בית ג'וברין. לאחר קום המדינה, קלט הקיבוץ גרעינים של השומר הצעיר מארצות הברית, ישראל ואורוגוואי.

בהרחבה העשור השני של שנות ה-2000 לווה בהחלטות על פתיחת השורות לקליטה מאסיבית של בנינים ומצטרפים לחברות בעצמאות כלכלית. בימים אלה מושלמת קליטת יותר מ-120 חברים חדשים. אם רק יאפשר זאת מינהל מקרקעי ישראל, בקרוב יוכל הקיבוץ לחנוך כ-40 בתים חדשים ורבים נוספים שעברו שיפוץ.

הידעת?

ל-12 משפחות ביואב יש חמישה ילדים ויותר

מספר תושבים
ב-1972 = 440

שנת הקמה	1942
תושבים	567
חברים	293
שטח	8,000 דונם

ענפים עיקריים גידולי שדה, מטעי רימונים ושקדים, רפת משותפת עם פלמחים, בריכת שחייה, מפעל המיצים גניר

בכמה מילים קיבוץ גת, בלב חבל לכיש, כחמישה ק"מ צפונית לקריית גת, קרוי על שם העיר הפלשתית גת, שכפי הנראה נמצאת דווקא בתל צפית - ליד כפר מנחם. בגת בלטה תמיד הפעילות התרבותית הענפה - חוגי דרמה, מקהלות ותזמורות. היום, הדור השלישי מצמיח נגנים וזמרים.

היו ימים כבר ב-1933 החלו להתקבץ מייסדי גת, גליצאים, וינאים ויוגוסלבים ליד כפר סבא, עד שעלו על הקרקע באדמות ע'רק אל מנשייה (קריית גת של היום) ב-1942. השנים הבאות, עד 1947, התאפיינו בהתבססות, בנייה ויצירת קשר עם ערביי הסביבה.

עם הכרזת המדינה ופרוץ המלחמה פונו ילדי גת ב"מבצע תינוק", והקיבוץ הופגז תמידית על ידי צבא מצרים, עד לשחרור הנגב. בגת נערכו לקראת סוף המלחמה השיחות לפינוי הצבא המצרי הנצור ב"כיס פלוג'ה" (צומת פלוגות). בצד המצרי נכח קצין צעיר, גמאל עבד אל-נאצר, לימים נשיא מצרים, והבית שבו נערכו השיחות נקרא עד היום "בית נאצר".

שנות ה-50 וה-60 היו שנים של בנייה ופיתוח החקלאות, בזכות חיבור הנגב למוביל הארצי. בשנות ה-80, כמו רבים אחרים, גם גת שקע במשבר כלכלי והאוכלוסייה הצטמצמה. ב-1997 נבנה בקיבוץ בית הספר היסודי המרכזי של המועצה, שדות יואב. העשור של שנות האלפיים כלל שינויים חברתיים מרחיקי לכת כמו מעבר הדרגתי למודל רשת ביטחון ושיוך נכסים יצרניים ודירות לחברים.

בהרחבה ב-2007 הוחלט על שכונת הרחבה ועל קליטה לחברות של בניינים הבונים ביתם בקיבוץ. בשכונה יש 28 בתים, ושכונה נוספת של 36 בתים אמורה להיבנות מחוץ לקיבוץ.

בואו לבקר בגת פועל מרכז הספורט "קלאב גת", הכולל בריכת שחייה, מגרשי טניס וחוות סוסים.

הידעת? 36% מתושבי המועצה הם ילדים עד גיל 18.

13% הם אזרחים ותיקים. 49 איש חצו את גיל 90

יישוב קהילתי ורדון 1964

שנת הקמה	1964	(הפך ליישוב קהילתי ב-1998)
תושבים	263	
ילדים	80	
בתי אב	74	

בכמה מילים בדיוק בנקודה האסטרטגית שבין מנוחה, נחלה וסגולה שוכן לו ורדון – צעיר היישובים במועצה. פעם מרכז כפרי שנועד לספק שירותים ליישובי הסביבה, והיום יישוב הטרוגני ומעניין, שבו חילונים, דתיים, אשכנזים, ספרדים, ילידי הארץ ועולים חדשים.

היו ימים היישוב קהילתי ורדון נבנה על יסודותיו של בית ספר יסודי ממלכתי וממלכתי דתי. כשנסגר המוסד, הבתים של עובדי ההוראה נמכרו לתושבי שלושת היישובים השכנים, ומכאן שמו העממי של ורדון, מנ"ס - מנוחה, נחלה וסגולה. ב-1998 הוחלט להפכו ליישוב קהילתי. השם ורדון הוא מעין תרגום שם משפחתו של יוליוס רוזנוואלד, נדבן יהודי מארצות הברית, שתרום לקידום האפרו-אמריקאים בארצות הברית. בנו ויליאם היה יושב ראש המגבית היהודית המאוחדת.

בהרחבה בוורדון שוקדים על פיתוח התשתיות הקיימות ומקבלים בשמחה משפחות חדשות, אולם נכון להיום הרחבה חדשה עדיין אינה נראית באופק.

הידעת?

השכר הממוצע לאדם ביואב עומד על כ-9,000 שקלים. 190 איש מוגדרים עצמאים

מספר תושבים
ב-1972 = 226

1956	שנת הקמה
850	תושבים
210	בתי אב
350	ילדים
4,500 דונם	שטח

ענפים עיקריים גידולי שדה, כרמים, מטעים, לולים

בכמה מלים קצת ימינה ממסמיה, לא הרחק ממטה המועצה, שוכן כפר הרי"ף. ממושב קטן, שקט וצנוע, הפך כפר הרי"ף בעשור האחרון ליישוב גדול, תוסס ורבגוני, שמושך אליו עוד ועוד משפחות בזכות אופיו הקהילתי, מיקומו האטרקטיבי וחזונו הנאה. במושב מתגאים במיוחד בשמירה על הסביבה: כל הצמחייה הנשתלת בו חסכונית במים, השדות מושקים בקולחין, לתאורה הציבורית מערכת חיסכון בחשמל ושני מרכזי המיחזור מתנהלים היטב. את המחרשה העתיקה שמקבלת את הנכנסים למושב תרמה משפחת אל עזי, כסמל לקשר החם בין שתי הקהילות.

היו ימים כפר הרי"ף נוסד ב-1956 כמושב של "המעמד הבינוני" על אדמות הכפר הערבי מסמיה. המושב יועד לציונים אמידים ממרוקו, שרכשו את משקיהם וזכו לתנאי דיור משופרים. מכאן גם השם רי"ף - רבי יצחק אל-פסי, מחשובי הפרשנים בימים הביניים. מרבית העולים המקוריים בחרו לבסוף שלא לבוא או שעזבו, ואת מקומם תפסו עולים מפולין ומרוסיה, ניצולי שואה ברובם. חלקם באו מבוגרים יחסית וללא ידע כלשהו בחקלאות. עם זאת, למרות הקושי והמחסור, טיפחו רובם משקים לתפארת בתוך שנים מעטות. המשברים של שנות ה-70 וה-80 גרמו לרבים לנטוש את עבודת אדמה, עד שהיום בודדים בלבד עוסקים בחקלאות, ומרבית השטחים מעובדים יחדיו על ידי "אגדת רם".

בהרחבה שנות ה-90 היו נקודת המפנה בסיפורו של כפר הרי"ף, ובעקבותיו אולי של המועצה כולה. המושב היה חלוץ תנופת ההרחבות הקהילתיות, שמגיעה בימים אלה לשיאה. כבר ב-1998 הוקמה ממזרח לו שכונת בנים ובה מאה משפחות חדשות, חלקן של בני המושב. עם בניית ההרחבה עברו כל תשתיות האזור הוותיק שדרוג מקיף, וגם לו הצטרפו עשרות משפחות חדשות. 15 שנה לאחר שהחל התהליך, היחסים בין החלק החדש והישן הם סיפור הצלחה. בימים אלה מסתיים תכנון שלב ב' של ההרחבה, ובו 50 בתים נוספים.

בואו לבקר הדרך המנדטורית העולה ממסמיה לכפר מנחם דרך כפר הרי"ף שוחזרה והוסדרה באחרונה, והיא מזמינה מטיילים ורוכבי אופניים.

קיבוץ כפר מנחם

1939

שנת הקמה 1939

תושבים 1,150

שטח 12,000 דונם

מספר תושבים

ב-1972 = 576

ענפים עיקריים גידולי שדה, כרמים, מטעים, לולים, מפעל מתכת

בכמה מלים בנר ראשון של חנוכה 1930, אחרי שבע שנות נדודים, עמדו חברי כפר מנחם על הגבעה הצופה מצדה האחד על מישור החוף ומצדה האחר על הרי ירושלים, ועלו על הקרקע. בטקס שקיימו הם קראו את השורות "באנו אליך כפר מנחם ופיניך אפורים כפני אדמתך... היום נכרות את הברית בין בנינים צמאי מולדת לבין קרקע צחיחה". מאז, כפר מנחם מפלס את דרכו במשעולי החברה הקיבוצית ובורר את הדרך שאיננה דוגלת בקיצוניות - בחברה, בכלכלה ובאורחות החיים המשותפים, אלה עם ההבנה והכיבוד ההדדי. החברים מעידים כי רוחב הלב והמבט הפתוח אל חיי הקיבוץ, שאינם מובנים מאליהם, מאז ומעולם עמדו בראש מעייניהם, ועמם הצעידה בנתיב של פתיחות ושל הענקת הרגשה טובה לזולת.

היו ימים ניסיון התיישבות יהודי ראשון היה על הגבעה של כפר מנחם עוד ב-1932, כשקבוצת פועלים בשם "ארגון מנחם", על שם מנחם אוסישקין, הקימה בו מושב. במאורעות של 1936 הוא נהרס ומתיישביו פנו להקמת כפר ורבורג. אחרי שניסיון נוסף להקימו כיישוב חומה ומגדל נכשל, היו אלה חברי גרעין אמריקה-כרית שהקימו את הקיבוץ לבסוף. ראשוני החברים, שבעה במספר, עלו לארץ מפולין עוד ב-1932. כשהו במושבה הזו, הצטרפו אליהם חברים נוספים מפולין וממקווה ישראל. ב-1934 כבר מנה הקיבוץ 60 חברים. זמן קצר לאחר מכן עלו לארץ חברי הגרעין האמריקאי "קיבוץ עליה אמריקה" והצטרפו אליהם. אז כבר הגיע הזמן לעלות על הקרקע. לאחר קום המדינה הצטרפו לקיבוץ חברים נוספים, רובם ניצולים ולוחמים ממלחמת העולם השנייה.

בהרחבה לכפר מנחם הרחבה גדולה במיוחד ובה 150 יחידות. קליטת המשפחות המתגוררות בה ובניית קהילה הומוגנית אחת הוא אחד האתגרים המשמעותיים שהקיבוץ עוסק בהם היום. השכונה שותפה מלאה בחיי היישוב - רוב התושבים יודעים להתגבר על המתחים והאי-הבנות המתגלים מדי פעם במערכת היחסים החדשה. אחרי הכול, מבינים כיום בקיבוץ את היופי בחיים בצוותא: טובים השניים מן האחד - ולא רק מפני שזו המציאות ואין בלתה.

בואו לבקר מי לא מכיר את יער חרובית, היער של המועצה, על שלל אתריו ופינות החמד שלו. קק"ל אינה חדלה מלטפח אותו - מרחק של מאות מטרים בלבד מהקיבוץ עצמו. בתוך היעה, משקיף על כפר מנחם מצפור על שם דוד קרון, ממקימי הקיבוץ ואיש שירותי המודיעין. הנוף, של חלק ניכר משטחי המועצה, עוצר נשימה.

5% מתושבי המועצה עלו לארץ לאחר 1990

הידעת?

מספר תושבים
ב-1972 = 429

שנת הקמה	1939
תושבים	700
ילדים	200
חברים	178
שטח	13,000

ענפים עיקריים רפת (בשותפות עם גבעת ברנר), גידולי שדה ומטעים (בשותפות עם משואות יצחק).

בכמה מלים כמעט כל ילד מכיר את סיפור נגבה בתש"ח. האירועים ההם מייצגים במובן מה את סיפורה של המועצה כולה, ולראייה - השם "יואב". גם 65 שנה אחרי הקרב, קיבוץ נגבה ממשיך לסמל היאחזות עיקשת בקרקע, ונערך לקראת משימות העתיד: טיפוח הקהילה החדשה שנוצרה בו - צעירים וותיקים כאחד.

היו ימים קיבוץ נגבה עלה על הקרקע כיישוב ה-50 של חומה ומגדל, ב-12 ביולי 1939. ראשוני קבוצת המייסדים, שנקראה "גבעת גנים", עלו מפולין כבר ב-1933. הם ישבו בראשון לציון וחיכו לעלייה לגליל, אולם בסופו של דבר הופנו להתיישבות בדרום הארץ, והקיבוץ קיבל את השם "נגבה", במובן "דרומה", כיוון שהיה עם עלייתו על הקרקע היישוב היהודי הדרומי בארץ. אל המייסדים הצטרפו בשנים הראשונות קבוצות מהונגריה ומדרום אמריקה. הקרב על נגבה נחשב לאחד מגילויי הגבורה הגדולים של מלחמת השחרור. הלחימה הקשה גרמה להרס המשק כולו, אך הקיבוץ לא ניטש, למעט ילדיו שפוננו לנס ציונה וחזרו כעבור שנה.

בהרחבה בין 2005 ל-2007 התקבלו בנגבה החלטות אסטרטגיות חשובות: שינוי אורחות חיים וקליטה של הבנים לחברות בעצמאות כלכלית. כיום בונים ומשתלבים בנגבה, לצד 178 חברים ותיקים, 122 חברים חדשים - בני קיבוץ ובני זוגם. בנוסף, 40 זוגות על ילדיהם קשרו את חייהם עם נגבה בהרחבה הקהילתית.

בוא לבקר המוזיאון הפתוח של נגבה מציג את גבורתו של הקיבוץ דרך דגם יישוב חומה ומגדל, האנדרטה של נתן רפפורט, בית הקברות הצבאי, מגדל המים המחורר ועוד. לא הרחק משם שוכן הפאב המוכר של הקיבוץ, שמושך אליו בלוינים מכל האזור.

הידעת? 60% מתושבי יואב גרים בקיבוצים, 30% במושבים

1953 מושב נחלה

מספר תושבים
ב-1972 = 399

1953	שנת הקמה
450	תושבים
80	בתי אב
6,000 דונם	שטח

בכמה מלים מושב נחלה ממוקם במרכזו של מרחב יואב, סמוך מאוד לסגולה ולוורדון, וחיים בו עולי תימן ובני הדור השני והשלישי. זהו היישוב המסורתי היחיד במועצה, והוא משלב בתוכו בהצלחה איכות חיים כפרית ומסורת. בנחלה חיים זה לצד זה דתיים וגם חילונים, בשקט ובכבוד הדדי. המושב מצטיין במספר גדול של מבני ציבור המשרתים את חיי הקהילה ואת תושביה. מקור השם בפסוק "והבאתי אתכם אל המנוחה והנחלה". ארגון בשם "מנוחה ונחלה" היה זה שייסד את רחובות.

היו ימים נחלה החל את דרכו שנים מעטות לאחר מבצע "מרבד הקסמים", שהעלה ארצה ב-1949 עשרות אלפים מבני תימן. המתיישבים בנחלה באו ברובם הגדול ממחוז שרעב בדרום מערב המדינה, על מסורותיו המיוחדות. עד שהגיעו לנחלה, עברו המייסדים דרך ארוכה: ב-1950 הובאו ממעברת עין שמר כדי לייסד את מושב עגור. לאחר שהתקשו להיאחז בקרקע הועברו לאזור אורה ועמינדב ליד ירושלים, אך בהמשך פוצלו לשתי קבוצות שהצטרפו לכיסלון ולמסילת ציון.

ב-1953 אוחדו סוף סוף הקבוצות והתיישבו במקום הנוכחי.

בהרחבה הרחבת נחלה נמצאת עדיין בחיתוליה, ועד עתה נבנו בה כעשרה בתים. בסיומו של הפרויקט היא תכלול 73 יחידות.

הידעת? כ-150 תינוקות נולדים ביואב בכל שנה,

י-30 איש נפטרים

1953	שנת הקמה
626	תושבים
174	ילדים
183	בתי אב
4,664 דונם	שטח

ענפים עיקריים גידולי שדה, פרחים, כרמים, מטעים, מסעדות וריבוי בעלי חיים

בכמה מלים מושב סגולה נוסד במסגרת תנועת "מהעיר אל הכפר", אשר עודדה תושבי ערים ליישב חבלי ארץ ריקים. אל סגולה באו חברי שני ארגונים: פועלי המתכת ופועלי הבניין. מקור השם סגולה בספר שמות י"ט פסוק ה': "ושמרתם את בריתי והייתם לי סגולה מכל העמים". מאז ועד היום מתאפיין סגולה בשילוב הגלוי והבמגוון אנושי גדול וייחודי - והכל טובלים בסביבה מטופחת וירוקה במיוחד.

היו ימים החברים הראשונים התיישבו בסגולה לאחר שמצאו את המקום ראוי וטוב לשינוי אורח חייהם ולגידול ילדיהם. השנים הראשונות היו קשות במיוחד, כיוון שהחברים באו מתחומי עיסוק שאינם קשורים לחקלאות ונאלצו להתמודד עם קשיי המשק ועם ההסתגלות לעולם חדש. בנוסף, במושב החדש לא היו חשמל, לא כביש סלול וחסרו מצרכי יסוד בסיסיים. על אף הקשיים הרבים במרוצת השנים, צמח סגולה למושב לתפארת בזכות מתיישביו שהעזו. המרקם החברתי עשיר ביותר ומתקיימת פעילות ענפה של תרבות וחינוך.

בהרחבה העתיד נראה מבטיח ההרחבה של המושב ממשיכה להתפתח, ועמה שאר המשאבים. משפחות חדשות נקלטות בו כל העת.

בואו לבקר שמו של סגולה כמושב שמצטיין בתחום ההסעדה כבר יצא למרחוק. זה הזמן לבוא ולטעום.

מספר תושבים
ב-1972 = 236

הרמה החברתית-כלכלית של יואב
כיום היא 7 מתוך 10

הידעת?

כפר הנוער קדמה 1979

מספר תושבים
ב-1972 = 76

שנת הקמה	1979 (ככפר נוער)
תושבים	50
חניכים	130
בתי אב	14

בכמה מלים כפר הנוער קדמה ממלא תפקיד ייחודי במועצה ובארץ בכלל. הוא מטפל ללא לאות בנערים בסיכון גבוה, שנשרו מכל המסגרות האחרות. תושבי קדמה מחויבים להיות זמינים לחניכיהם 24 שעות ביממה. כולם חשים את גודל האחריות בתפקידם ועושים אותו מתוך אהבה ואמונה ביכולתם להצליח.

היו ימים כפר הנוער הוקם על הנקודה שבה שכן קיבוץ קדמה. חברי קדמה עמדו להקים את קיבוצם ב-1941 בסדום, ומכאן גם פירוש השם - "מזרחה". בין חברי הקבוצה התגלעו מחלוקות, ולאחר שהבינו כי ההתיישבות בסדום אינה מעשית, עלו על הקרקע באזורנו במוצאי יום הכיפורים תש"ז - שישה באוקטובר 1946 כאחת מ-11 הנקודות בנגב. הקיבוץ סבל מקשיים חברתיים וכלכליים רבים, עד שאחרוניו נטשו אותו ב-1962. כפר הנוער הוקדם כמעט שני עשורים לאחר מכן בעזרת קיבוץ חצרים, שתרם גם את כוח האדם הנדרש וגם את המימון הכספי, שהופרש מהכנסות הקיבוץ. ממש ככל אחד מהיישובים האחרים המועצה, גם בקדמה לא נחים הפיתוח הסביבתי והבנייה בולטים בכל שנה, ובתוך 10 שנים אמור מספר התלמידים בו לגדול ל-200.

בואו לבקר רוב תושבי יואב אינם מכירים את קדמה ולא היו במקום מעולם. התושבים והחניכים מזמינים את כולם לבוא, להכיר ולהתרשם. קדמה משמש היום דוגמה לכפר נוער מצליח, שיועד לטפל באוכלוסיות עם קשיים רבים.

מספר תושבים
ב-1972 = 264

1947	שנת יסוד
460	תושבים
230	חברים
6,000 דונם	שטח

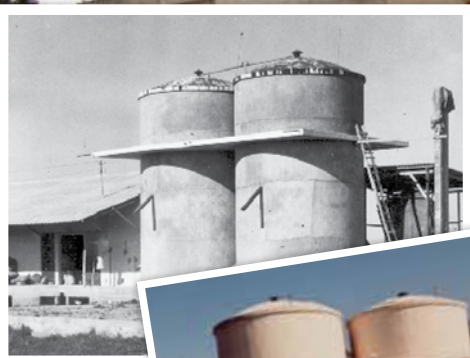
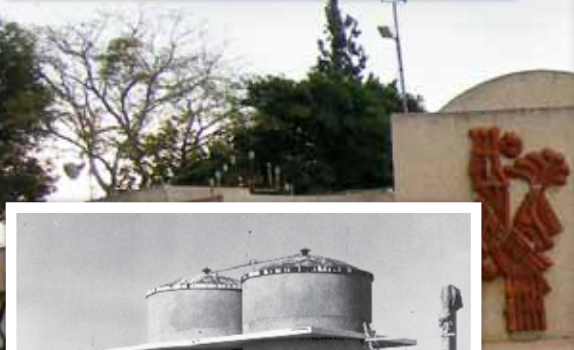
ענפים עיקריים גידולי שדה (במשותף עם צובה, מעלה החמישה וקריית ענבים), רפת, לול, מפעל תכשיטים ואירוח כפרי

בכמה מלים שורשי רבדים נטועים בהרי עציון ב-11 בפברואר 1947 עלה גרעין "צבר" - אנשי פלמ"ח חניכי השומר הצעיר מתל אביב וחברת הנוער הארצישראלית בבית זרע - לאדמות בגוש עציון שרכשה קק"ל מהכפר נחליון. האזור היה רגיש ביטחונית וקשה להיאחזות. במגילת העלייה על הקרקע נכתב: "הקשיבי נחליון! הן באנו אליך היום למצוא בך מולדת ובית...". רבדים הצטרף בכך ליישובי הגוש, כקיבוץ יחיד של השומר הצעיר בין קיבוצים דתיים. השם ניתן לו בהשראת טרסות האבן ההרריות. בימי הכרזת המדינה, ב-14 במאי, לאחר הטבח בכפר עציון, השתלט הלגיון הערבי על הגוש וכל חברי רבדים הובלו לשבי באום אל-ג'מאל בעבר הירדן. בראשית 1950, לאחר שחרור כל החברים, הם עלו לנקודת הקבע, היא רבדים החדשה. 13 מהם נפלו בתש"ח, ועל האנדרטה הבנויה משני סלעים שהובאו מהרי עציון נכתב: "יד לרבדים בגוש עציון ולחברינו שנפלו במערכה". 15 חודשים בלבד שהו המייסדים בגוש עציון, אך תקופה זו נשארה חרוטה עמוק בתודעת חברי הקיבוץ.

היו ימים המשברים הגדולים וגלי העזיבות של הקיבוצים בארץ בשנות ה-50 לא פסחו גם על רבדים, שחבריו חוו את המצור והשבי. ואולם, בחלוף השנים התיישבו בו שתי השלמות: גרעין "במבחן" מפולין ו"קיבוץ ארגנטינאי ד". עוד נקלטו בקיבוץ בוגרי חברות נוער שהתחנכו בקיבוץ וגרעיני נח"ל של בוגרי השומר הצעיר מהארץ, מאירופה ומאמריקה הלטינית, לצד נקלטים בודדים. הקיבוץ בנוי כשמו - רבדים-רבדים.

בהרחבה עם הכניסה לאלף השלישי החל הקיבוץ בתהליכי שינוי יסודיים. העיקרון המנחה את התהליך הוא שינוי מתוך הסכמות רחבות. את הצעדים הובילו בני הקיבוץ הבוגרים והוא נוהל בתבונה, בהקשבה ובסבלנות. כיום רבדים הוא קיבוץ מתחדש. כל איש אחראי לפרנסתו, אבל אף אחד אינו נעזב לנפשו. הקיבוץ שומר על ערבות הדדית בבריאות, בסיעוד ובחינוך, והוא פתוח ליוזמות של חברים ותומך בהן. השינויים אפשרו לחדש את הקליטה, ובתקופה קצרה ביותר הוכפלה האוכלוסייה - נקלטו משפחות צעירות - יותר ממחציתן של בנים חוזרים. הנקלטים בונים ומשפצים בימים אלה את בתיהם. בתי התינוקות, הפעוטונים והגנים מלאים, ושוב צהלות ממלאות את החצרות והשבילים.

בואו לבקר באדמות רבדים התגלו שרידי העיר הפלשתית הקדומה עקרון. בנוסף, פועל בקיבוץ פאב אירי ששמו יצא למרחקים.

קיבוץ שדה יואב 1966

מספר תושבים

ב-1972 = 83

1966 שנת הקמה

400 תושבים

131 בתי אב

130 ילדים

135 חברים

שטח 5,752 דונם

ענפים עיקריים גידולי שדה, מרחצאות חמי יואב, השכרת נכסים

בכמה מלים שדה יואב, קצת דרומה מנגבה, הוא קיבוץ צעיר יחסית. החבר הוותיק ביותר בו יחגוג 70 בשנה הבאה, ומרבית האוכלוסייה בשנות ה-30 עד ה-60 לחייה. הקהילה קטנה אך חזקה באופייה, ושורה עליה רוח צעירה וסולידריות חברתית עם מוכנות גדולה להתנדב למען הכלל.

היו ימים שדה יואב החל את דרכו ב-1955, כחלק ממבצע ההתיישבות בחבל לכיש. הנקודה יועדה להקמת קיבוץ של השומר הצעיר בשכנות לקיבוץ נגבה הוותיק יחסית.

בעשור הראשון אוישה הנקודה על ידי פלוגה של התנועה, שכללה כ-20 איש ונוהלה לסירוגין על ידי קיבוצים ותיקים אחרים.

באחד ביוני 1966 הפכה הנקודה לקיבוץ, כשאוישה על ידי גרעין "אתגר" של השומר הצעיר, שהוכשר בשער העמקים. חברי הגרעין היו יוצאי הקנים רמתיים, פתח תקווה, נתניה, תל אביב ונווה שאנן, וכן בני כמה קיבוצים. אל המייסדים הצטרפו בחלוף השנים בני גרעינים נוספים של השומר הצעיר מהארץ ומדרום אמריקה, בני קיבוצים ואחרים.

בהרחבה הקיבוץ כבר צלח גל קליטה ראשון לחברות בעצמאות כלכלית. החברים החדשים הם בנים ותושבים הגרים בבתיהם החדשים כבר שלוש שנים. השנה בלבד הצביעו החברים על קבלתם של עוד 61 חברים חדשים (בנים, תושבים ומשפחות מבחוץ) שעתידיים להתיישב במשק לקראת קיץ 2014.

בואו לבקר מול הקיבוץ שוכנת מצודת יואב, הלוא היא משטרת עיראק סווידאן. כמו הקיבוץ והמועצה כולה, גם היא נושאת את השם "יואב" ממלחמת השחרור, לזכר יצחק דובנו ("ואב"), מפקד נגבה. כיום שוכנים במצודה מוזיאון חטיבת גבעתי ומכינה קדם צבאית.

הידעת?

תושביו יואב מחזיקים בכ-2,500 כלי רכב ממונעים

תכנית אסטרטגית - מראה דרך למועצה

המועצה נמצאת בעיצומו של תהליך צמיחה דמוגרפי. מגמת הגידול צפויה להימשך בשנים הבאות. תהליכי השינוי הפוקדים את היישובים מחייבים אותם ואת המועצה לחשיבה עדכנית באשר להיערכות חדשה ברמה המוניציפאלית והקהילתית. לשם כך, הנהלת המועצה והעומדת בראשה החליטו על הובלת תהליך אסטרטגי לפיתוח קהילתי מוניציפאלי, שאיפשר גיבוש מדיניות מוגדרת ומוסכמת המאוגדת בתכנית רב שנתית לקידום וצמיחה על בסיס צורכי התושבים, היישובים והמועצה.

שלבים בהכנת התוכנית

מיפוי המצב הקיים וזיהוי הצרכים

נעשו על בסיס מידע קיים במועצה, ראיונות עם ממלאי תפקידים מהיישובים ודיון מונחה עם תושבים.

1. גיבוש החזון ומתווה מדיניות

נערך בפורומים נבחרים במועצה והוצג לדיון במסגרות ציבוריות.

2. תרגום המדיניות לעקרונות פעולה ולפרויקטים מומלצים

נעשה בצוותי עבודה משותפים לבעלי תפקידים ביישובים ובמועצה.

3. אישור התוכנית

דיון בתוכנית ואישורה בפורומים המרכזיים - צוות היגוי ומליאת המועצה - בהם הוצגה התוכנית ומרכיביה.

מדיניות העל:

- מועצה יוזמת ומובילה
- מועצה מעודדת, תומכת ומעורבת ביישובים
- תוך הסכמה ושיתוף ההנהלות והתושבים

תחומי ליבה ועיקרי המדיניות:

- תחום הקהילה: מועצה מעורבת, מעודדת, מסייעת ותומכת בבניית קהילות יישוביות מאוחדות ופעילות
- שירותים מוניציפאליים: מתן שירות מקצועי, יעיל ומותאם לצורכי התושבים
- פיתוח המרחב הכפרי: שמירה, טיפוח ופיתוח המרחב הפתוח של המועצה וסביבת יישוביה, תוך עידוד וסיוע ליישובים לשמור על חזותם הכפרית-חקלאית

תמונת העתיד ועקרונות פעולה בתחומי הליבה תחום הקהילה

- קהילה סולידרית צומחת ומתפקדת, המשלבת את כלל האוכלוסייה - ותיקים ומצטרפים
- קהילה המספקת מענה למגוון הגילים
- קהילה המטפחת את המורשת ההתיישבותית, הכפרית והחקלאית
- הנהגה יישובית עצמאית, מקצועית ומחויבת, הפועלת בשקיפות
- קהילה המקיימת חיי חברה, תרבות וחינוך מקומיים

שירותים מוניציפאליים

- סל שירותים ידוע ומוגדר
- מודל לחלוקת אחריות מוגדרת ומוסכמת בין המועצה ליישוב בנושאים המוניציפאליים
- חלוקת משאבים על פי קריטריונים, המותאמת לצרכים השונים של היישובים

פיתוח המרחב הכפרי

- יישובים בעלי אופי וחזות כפרית-חקלאית
- איכות חיים כפרית, ביטחון סביבתי, מיעוט מפגעים סביבתיים
- תשתיות ציבוריות מותאמות להספקת השירותים המוניציפאליים

הידעת?
ביואב חיים כיום 7,574 תושבים, והאוכלוסייה גדלה בקצב מסחרר של 8.5% בשנה

בשנת ה-20 למועצה, 1972,
עמד מספר תושביה על 3,400 בלבד

הידעת?

מחלקות המועצה

מחלקה	טלפון	דואר אלקטרוני
לשכת ראש המועצה	08-8500702	lishka@yoav.org.il
מנכ"ל המועצה	08-8500702	ceo@yoav.org.il
מחלקת גזרות	08-8500714	gizbar@yoav.org.il
מחלקת גביה	08-8500764	sonya@yoav.org.il
מחלקת תפעול	08-8500707	yosi@yoav.org.il
מחלקת תחבורה	08-8500748	tachbura@yoav.org.il
מחלקת בטחון	08-8500706	natan@yoav.org.il
חינוך	08-8500727	hinuch@yoav.org.il
מתנ"ס	08-8500708	misrad@yoav.org.il
תרבות	08-8500724/5	tarbut@yoav.org.il
ילדים ונוער	08-8500737	adracha@yoav.org.il
ותיקים ומתנדבים	08-8500728	liat@yoav.org.il
ספורט	08-8500781	natan@yoav.org.il
מחול	08-8508441	misrad@yoav.org.il
חוגים	08-8500769	etiva@yoav.org.il
רווחה	08-8500731	anat@yoav.org.il
עמותת תיירות	08-8500706	tour@yoav.org.il
הנהלת חשבונות	08-8500740	hesh@yoav.org.il
חברה כלכלית	08-8500709	elisheva@yoav.org.il
הנדסה	08-8500704	handasa@yoav.org.il
מעברים	077-9802268	maavarim-nz@sng.org.il
ועדה מרחבית לתכנון ובניה "שקמים"	08-8500705	user4@shikmim.org.il
תיכון אזורי צפית	077-8015900	zafit@kfar-menachem.org.il
בי"ס אזורי שדות יואב	077-8015700	sdot_yoav@gat.org.il
כפר נוער קדמה	08-8607400	kedma1@bezeqint.net
בית ספר יסודי האלה	077-8015800	haela.yoav@gmail.com

שותפות ביחד יואב ליהיי וואלי

מברכת את מועצה אזורית יואב במלאות 60 שנה להיווסדה. מאחלת שנים רבות של עשייה, ציונות, התחדשות יהודית וחיבור אמיץ בין הקהילות.

חפשו אותנו בפייסבוק שותפות יואב-ליהיי וואלי

הידעת? תושב יואב מייצר מדי יום בדיוק 2 ק"ג פסולת מוצקה

תחום היזמות והעסקים ביואב

פועל, חי ובוטט

חפשו אותנו בפייסבוק "עסקים ביואב"

נ.א.א.י.א. - הביג שלי !